

2

Vragenuur: Vragen Omtzigt

Aan de orde is **het mondelinge vragenuur**, overeenkomstig artikel 136 van het Reglement van Orde.

Vragen van het lid Omtzigt aan de staatssecretaris van Financiën over **het bericht "Frauderen voor de jihad"**.

De voorzitter:

Ik heet iedereen, in het bijzonder de mensen op de publieke tribune, van harte welkom. Ook de staatssecretaris van Financiën heet ik van harte welkom.

De heer Omtzigt (CDA):

Voorzitter. Het was deze staatssecretaris zelf die zei dat carrouselfraude de ergste vorm van belastingfraude is. Die bedraagt zo'n 50 miljard euro per jaar in de hele Europese Unie. Het geld dat daar gefraudeerd wordt, moet worden opgebracht door de eerlijke belastingbetaler. Gisteren konden we in ZEMBLA zien dat in de grotten van Bin Laden documenten zijn gevonden met bewijzen van die carrouselfraude: een structuur die Nederland raakt, die Denemarken raakt en die Italië raakt. Daar is btw-fraude gepleegd. Dat geld is gebruikt voor de financiering van terrorisme.

In Nederland zaten de zogenaamde buffer-bv's. Het geld werd vooral onttrokken aan de Italiaanse staatskas, maar werd hier uit het zicht van de opsporingsautoriteiten geplaatst, zodat het later kon worden gebruikt. Het kon worden gebruikt tegen de staten zelf. Hoewel er hier geen schade is, ontslaat dat de Nederlandse overheid geenszins van de verplichting alles op alles te zetten om ervoor te zorgen dat deze criminelen worden veroordeeld, hier dan wel elders. Daarom heb ik de volgende vragen aan de staatssecretaris.

Hoe verklaart hij dat ZEMBLA wel links met terrorismefinanciering vindt, terwijl er volgens de brief die wij juist hebben gekregen geen links gevonden zijn in de afgeronde FIOD-onderzoeken naar btw-carrouselfraude? Hebben de Belastingdienst, de FIOD en het Openbaar Ministerie onderzoek gedaan naar de bedrijven die genoemd werden als schakel in het netwerk? Zijn deze bedrijven in Nederland vervolgd? Zijn de fraudeurs nog steeds actief? Plegen zij bijvoorbeeld carrouselfraude op andere producten dan op de CO₂-handel, die nu vrijwel stilligt? Is Nederland door Italië of een andere lidstaat verzocht om bijstand bij de vervolging van deze criminelen? Tot slot: is de aanpak van Nederlandse buffer-bv's in het kader van het tegengaan van terrorismefinanciering een prioriteit van Belastingdienst, FIOD en OM of is hiervoor te weinig aandacht?

Staatssecretaris Wiebes:

Voorzitter. Ik heb inderdaad eerder in verschillende AO's, zeker tijdens ons voorzitterschap, gesproken over de buitengewoon ondermijnende werking van btw-carrouselfraude. Het is niet alleen verkeerd waar het geld vandaan komt, maar ook waar het naartoe gaat. We hebben daarover ver-

schillende keren gesproken. De 50 miljard herken ik. Het is ook zeer waarschijnlijk — zo wordt het in Europa ook beleefd — dat gelden zouden kunnen gaan naar terrorismefinanciering. In de afgeronde Nederlandse onderzoeken is die link niet aangetroffen, maar ik denk dat ik met de heer Omtzigt van mening ben dat het zeer waarschijnlijk is dat er in het algemeen een relatie bestaat tussen btw-carrouselfraude en terrorismefinanciering.

Daar wordt ook onderzoek naar gedaan. De geldstromen worden gevolgd. In de afgeronde onderzoeken is dat niet aangetroffen. Er zijn ook weer nieuwe onderzoeken. De FIOD doet er op dit moment acht, dus acht onderzoeken naar internationale carrouselfraude. Op het terrein van btw-fraude in het algemeen lopen er bij de Belastingdienst wel bijna 1.000 onderzoeken. Daar zit zeker ook carrouselfraude bij. Over lopende onderzoeken naar specifieke bedrijven kan ik niet zo veel zeggen. Dat mag ook niet van de FIOD. Ik sprak er net over met de baas van de FIOD en die voelt zich hogelijk gehinderd in zijn onderzoeken als hier allemaal namen over tafel gaan.

Dan de derde vraag van de heer Omtzigt. In het algemeen geldt het volgende. Als er een goed wordt afgesloten van btw-carrouselfraude, zoals nu met de CO₂-certificaten door de verleggingsmaatregelen, dan wordt er vaak heel snel geswitcht naar andere producten. Voor de CO₂-certificaten hadden we de mobiele telefoons. Ook gebeurt het veel met computeronderdelen. We moeten er dus permanent bovenop zitten. Nederland heeft daarvoor in internationaal verband een IT-tool ontwikkeld, samen met België. Tijdens ons voorzitterschap heeft de Commissie een en ander overgenomen en nu wordt het uitgerold in andere landen. Ik heb tijdens de AO's, onder andere met de heer Omtzigt, op dat terrein wat fanatisme verraden, omdat het naar mijn mening niet snel genoeg ging. Tot mijn grote genoegen is dat nu vlot getrokken. Het is zeker zo dat de FIOD ook onderzoek doet naar de faciliterende bedrijven, de buffers of de conduits, zoals ze ook heten, maar zeker niet naar alleen de ploffers. De ploffers zijn de bedrijven die voor de Nederlandse fiscus schade veroorzaken. De btw-carrouselfraude is echter altijd internationaal en ook daar zit de FIOD achter de faciliterende bedrijven aan, zeker ook daar. Daarmee is dit zowel voor de Belastingdienst, als voor de FIOD, als voor het OM, een prioriteitenfraude.

De heer Omtzigt (CDA):

We delen de inzet van de staatssecretaris en de Unie, maar ik schrik er wel van dat er in de afgeronde onderzoeken geen link is gevonden met terrorismefinanciering. Ook heb ik geen antwoord gekregen op mijn vraag of Italië of een andere lidstaat om bijstand heeft verzocht in deze specifieke zaak. Die vraag hebben wij op 29 september in het algemeen overleg al aan de staatssecretaris voorgelegd en die had in deze brief ook beantwoord kunnen worden. Deze netwerken zijn immers niet van gisteren; zij zijn al vele jaren oud. Zelfs het Italiaanse onderzoek is al jaren aan de gang. Dit is niet het theoretische kader voor de vraag of landen zouden moeten samenwerken. We hebben hier een fraude-onderzoek waarvan de Italianen zelf zeggen: er is 1 miljard gefraudeerd en dat gaat naar de jihad. Als er nog niet wordt samengewerkt, is mijn vraag: wanneer wel? Wordt er in deze specifieke Deens-Italiaanse casus samengewerkt en zijn er verzoeken aan Nederland gedaan?

Staatssecretaris Wiebes:

Om welke casus het precies gaat, is niet helemaal duidelijk. Er zijn meerdere internationale zaken op het terrein van CO₂-certificaten. De oudste zaak is door Nederland aangezwengeld. In 2009 is er een FIOD-onderzoek gedaan, waarbij zeer uitvoerig internationaal is samengewerkt. De betrokken landen waren: Portugal, Spanje, Frankrijk, het UK, Duitsland, Italië en Nederland. Daarbij is hecht samengewerkt en die zaak ligt nu bij het OM. Zonder internationale samenwerking wordt het niets. Ook de ICT-tool is een tool met data van verschillende landen. Alleen door samenwerking kan een en ander worden opgelost.

De heer Omtzigt (CDA):

Van dit antwoord schrik ik. Ik begrijp dat de programmamakers van ZEMBLA contact hebben gezocht met de Belastingdienst en de FIOD. Ik dacht dat het naar aanleiding van de uitzending in ieder geval duidelijk zou zijn om welke zaak het gaat. Ik kan de stukken uit *Corriere della Sera* uit 2014 en uit de *Deense krant Aftenposten* — toevallig de twee landen waar ik heb gewoond — aan de staatssecretaris doen toekomen. En als hem niet duidelijk is om welke zaak het gaat, is hij dan bereid om contact met ZEMBLA op te nemen en ons binnen een paar weken te laten weten of er in deze specifieke zaak van 1 miljard, met documenten herleidbaar tot de grotten van Al Qaida in Afghanistan, een verzoek aan Nederland is gedaan om mee te werken en of we dat gaan oplossen?

Staatssecretaris Wiebes:

De zaak uit 2009 ligt bij het OM; daarover kan ik niet veel zeggen. Als dit andere lopende zaken betreft, kan ik daar helaas ook niet veel over zeggen. Ik kan alleen maar zeggen dat we dit in hechte samenwerking met al die landen doen.

De heer Omtzigt (CDA):

Het gaat mij er niet om of de staatssecretaris van Financiën over deze zaak kan zeggen wat er precies gebeurt. Het enige wat de CDA-fractie wil weten is of deze specifieke zaak, met deze documenten, door de FIOD en het OM wordt onderzocht. We willen weten of daar door Italië vragen over zijn gesteld. Als de staatssecretaris het antwoord nu niet kan geven, ontvang ik dat graag binnen een week schriftelijk.

Staatssecretaris Wiebes:

Ik zal even onderzoeken of ik dit soort uitspraken over lopende zaken überhaupt mag doen. Dat is een zaak waar mijn collega Van der Steur altijd veel meer van weet. Ik heb dat niet paraat. De informatie die ik zou kunnen geven over een zaak waarvan dan helder wordt welke het is, zal ik ook geven. Dat is de toezegging. Dat betekent niet dat dit automatisch ook iets oplevert. Ik moet even vragen hoe wij met lopende zaken op dit terrein omspringen.

De heer De Graaf (PVV):

We zijn ons bij de PVV kapot geschrokken van de uitzending van gisteren, maar ik heb niet het idee dat de staatssecretaris nu zo geschrokken is. In de uitzending hoorde wij opmerkingen van de staatssecretaris als: ja, dat is ernstig en dat vinden we een beetje eng. Uit het debatje van zojuist blijkt dat de staatssecretaris helemaal niets weet over de

afgelopen jaren. Hij moet aankloppen bij de heer Van der Steur, de minister van Veiligheid en Justitie. Een aantal jaren geleden zijn al mensen van Deutsche Bank veroordeeld. Nederland heeft er alles aan gedaan om de eigen belastinginkomsten op peil te houden, om in ieder geval de schatkist gevuld te houden. Nu gaat het echter om de veiligheid en de schrik die wij met z'n allen hebben. Het gaat hier ook om de jihad, IS, Al Qaida en de oorlog tegen onder andere Nederland.

De voorzitter:

En uw vraag is?

De heer De Graaf (PVV):

Nu zegt de staatssecretaris: ik weet er eigenlijk niks van. Wat staat de staatssecretaris daar nog te doen?

Staatssecretaris Wiebes:

Puh, puh, puh.

De voorzitter:

Was dat het antwoord?

Staatssecretaris Wiebes:

Nederland is al vele jaren koploper op het terrein van de bestrijding van carrouselfraude. Nederland heeft samen met de Belgen en de Luxemburgers een tool ontwikkeld die nu Europees wordt uitgerold. Tijdens het voorzitterschap hebben wij daartoe het initiatief genomen. Wij hebben allerlei andere landen, onder andere Oost-Europese landen, voorgelicht en getraind in het omgaan met die tool. Nederland is daarin zeer ver gevorderd en neemt dit zeer serieus. Ik vind het persoonlijk een van de meest kwalijke vormen van belastingontwijking. Het is het terugvragen van iets dat je nooit betaald hebt en het voor iets gebruiken waar het nooit voor gebruikt mag worden. Nederland heeft hierin een zeer katalyserende rol gespeeld. Ik neem dit zeer serieus.

De voorzitter:

Heeft de heer De Graaf een tweede aanvullende vraag? Goed, kort graag.

De heer De Graaf (PVV):

De staatssecretaris blijft weer alleen maar bij de belastinginkomsten hangen, terwijl die organisaties de oorlog aan Nederland hebben verklaard. De islamisering van Nederland, dat is het verhaal. Wat zegt de staatssecretaris? De kas moet gevuld blijven en voor de veiligheid zoekt de Nederlandse burger het maar lekker zelf uit. Graag een reactie.

Staatssecretaris Wiebes:

Ik heb erover gesproken dat ik btw-carrouselfraude een van de meest kwalijke vormen van belastingontwijking vind, niet alleen omdat het geld ergens vandaan komt waar het niet vandaan mag komen, maar ook omdat het naar iets toegaat, waar wij totaal niet achterstaan, wat ondermijnend

is. Daarom heb ik dit het dubbele kwaad genoemd: op kosten van de belastingbetaler diezelfde belastingbetaler bestrijden. Daarom nemen wij dit zeer serieus. Wij lopen hierin voorop en wij trekken andere landen mee. Dat is precies zoals wij het willen.

Mevrouw **Aukje de Vries** (VVD):

Ik denk dat iedereen het erover eens is dat de btw-carrouselfraude hard moet worden aanpakt. Ik wil het ook even over de andere kant hebben, namelijk over waar het geld heen gaat, de financiering van terrorisme. Ik hoor de staatssecretaris helemaal niet over de Financial Intelligence Unit. Hoe wordt daarmee samengewerkt? Wij hebben ook een wet die gericht is op het tegengaan van witwassen en terrorismefinanciering. Hoe heeft die wet in dit geval gewerkt of heeft de wet helemaal niet gewerkt? Wat ontbreekt er nog aan? Welke oplossingen zijn nodig om deze problemen echt aan te pakken zodat terrorismefinanciering niet meer mogelijk is?

Staatssecretaris **Wiebes**:

Hierbij wordt samengewerkt met de Belastingdienst die vaak dingen op het spoor komt. Dat wordt doorgegeven aan de FIOD en uiteindelijk belandt het bij het OM. Hoe het bij het OM gaat, daar hoor ik mij niet mee te bemoeien. Het is een goede traditie om dat niet te doen. Dat doet zelfs mijn collega Van der Steur niet. Allerlei organisaties spelen een rol, zoals de Financial Intelligence Unit. Er wordt op allerlei manieren informatie uitgewisseld. Veel belangrijker is nog dat er ook internationaal informatie wordt uitgewisseld. Er is een heel grote database waardoor wij niet alleen op het spoor komen waar de carrouselfraude zit, maar ook waar die zich zou kunnen voordoen. Soms komen wij carrouselfraude op het spoor nog voordat die gepleegd wordt. Wij hebben een tool ontwikkeld waarmee de carrouselfraude soms niet drie maanden duurt maar drie dagen. Dat scheelt enorm in de schade en in de terrorismefinanciering.

De heer **Groot** (PvdA):

50 miljard is een duizelingwekkend bedrag, zeker als dat richting Midden-Oosten gaat en als de jihad ermee wordt gefinancierd. De staatssecretaris had het over de internationale samenwerking die nodig is. Ik heb een motie ingediend, die overigens niet werd gesteund door het CDA, maar die wel is aangenomen, om Europol toegang te geven tot Eurofisc, het informatie-uitwisselingssysteem. Mijn vraag is hoe het staat met de uitvoering van die motie. Nederland zou zich sterk maken om Europol toegang te geven tot dat internationale informatie-uitwisselingssysteem.

Staatssecretaris **Wiebes**:

De laatste stand van zaken heb ik niet voor mij. Ik zal dit uitzoeken.

De heer **Groot** (PvdA):

Krijgen wij daar dan schriftelijk een antwoord op?

Staatssecretaris **Wiebes**:

Ja. Zeker. Misschien kan dat worden meegenomen in dezelfde brief.

De heer **Bashir** (SP):

De staatssecretaris zegt dat hij hier bovenop zit en dat ook de FIOD hier bovenop zit, omdat dit een prioriteit is. Ik stel vast dat het om 50 miljard euro gaat. Tegelijkertijd stel ik vast dat het aantal boekenonderzoeken enorm is afgenomen. Er wordt nog amper een boekenonderzoek gedaan — eens in de vijftig jaar zul je als ondernemer te maken hebben met een boekenonderzoek — terwijl wij juist de inspecteurs nodig hebben om ter plekke te kunnen bekijken of alles goed en juist gebeurt. Is de staatssecretaris bereid om ervoor te zorgen dat er weer gewoon boekenonderzoeken plaatsvinden?

Staatssecretaris **Wiebes**:

De Belastingdienst doet momenteel onderzoek naar 899 verdachte gevallen op het terrein van btw-fraude. Daar zitten zeker ook boekenonderzoeken tussen. Dit heeft echt prioriteit, want dit is dubbel schadelijk. De Belastingdienst, de FIOD en het OM zitten hier echt bovenop.

De **voorzitter**:

Dank u wel.